Klub dekanov fakúlt Vysokých škôl Slovenskej republiky

Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica
e-mail: klubdekanov@gmail.com tel.: 048 / 446 7430

KLUB DEKANOV

Vyhlásenie Klubu dekanov fakúlt vysokých škôl SR k pripravovanému návrhu novely zákona o vysokých školách zo dňa 22.2.2021

Klub dekanov fakúlt vysokých škôl SR:

- Nesúhlasí so snahou politickej moci, v tomto prípade reprezentovanou Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej MŠVVaŠ SR), zlikvidovať nezávislosť a samosprávu vysokých škôl a podriadiť vysoké školy politickej moci, čo sa na území Slovenska stalo zatiaľ dvakrát, prvý raz v rokoch 1938 až 1940, s nástupom fašistického režimu a druhý raz v roku 1950, s nástupom komunistického režimu.
- Vyzýva MŠVVaŠ SR na konštruktívny dialóg s vysokými školami o zmenách vo vysokoškolskom zákone, ktoré by skutočne mohli zlepšiť vysokoškolské prostredie a kvalitu vysokoškolského vzdelávania a to v súlade so zachovaním rovnoprávnosti a demokratických práv všetkých členov akademickej obce. Bolo by vhodné, aby na tento účel ministerstvo zriadilo pracovnú komisiu zloženú zo zástupcov reprezentácií vysokých škôl a Klubu dekanov fakúlt vysokých škôl SR (zástupcov by nominovali priamo vysokoškolské reprezentácie a Klub dekanov).
- Upozorňuje na cielenú plánovanú likvidáciu vysokých škôl postupným znižovaním financovania vysokých škôl, ktoré realizuje a plánuje MŠVVaŠ SR, a tiež na dlhodobú snahu niektorých ľudí aj prostredníctvom médií vzbudiť falošný dojem a vedomé šírenie informácií o nekvalite slovenských vysokých škôl. Väčšina slovenských vysokých škôl je v medzinárodnom prostredí plne konkurencieschopná, a to dokonca aj pri porovnaní s krajinami, kde financovanie vysokých škôl niekoľkonásobne prevyšuje financovanie tých našich. Dekani si uvedomujú prítomnosť individuálnych zlyhaní v rámci slovenských vysokých škôl, ale je to prirodzený jav v mnohých odvetviach v každej spoločnosti a krajine, Slovensko nevynímajúc. Analógiu možno nájsť napríklad v oblasti politiky, kde sa objavujú aj viacerí nedôveryhodní politici, no nezrušíme preto parlamentné voľby. Rovnako, ak sa vyskytne nejaký problém na vysokej škole, treba ho riešiť individuálne a nezneužívať ho ako zámienku pre obmedzenie akademických práv a slobôd a likvidáciu akademickej samosprávy. To sú atribúty, ktoré indikujú časy totality.
- Rovnako za veľmi nešťastné možno považovať aj samotné načasovanie novely práve v čase, kedy všetky vysoké školy prechádzajú akreditačným procesom zosúlaďovania vnútorných systémov kvality s novými štandardmi. To bude v praxi veľmi náročné,

keďže novelou vysokoškolského zákona ministerstvo školstva zruší orgány s ktorými vysoké školy v tomto procese počítali, že v ňom budú zohrávať kľúčovú úlohu. Celý proces to zásadným spôsobom skomplikuje.

- Konštatuje, že likvidácia samosprávy vysokých škôl so sebou prinesie nasledovné negatívne následky:
  a) Možnosť ovplyvňovania samotného štúdia niektorými politikmi a oligarchami, s cieľom nátlaku na znižovanie kritérií, potrebných na absolvovanie štúdia. Súčasťou tohto problému bude aj nedostatočný boj proti plagiátorstvu a následné tlaky na školy, aby ututlávali podobné praktiky z minulosti.
  b) Negatívne ovplyvňovanie slobody šírenia vedeckého názoru, kedy sa vedci budú báť vyjadriť názory, ktoré politickej garnitúre nie sú po vôli. Veľmi aktuálne to v súčasnosti v medicíne, vo všeobecnosti však značné obmedzenie vedeckých názorov v praxi hrozí najmä v oblasti environmentalistiky, politológie a medzinárodných vzťahov, histórie, mediálnych štúdií, informačnej bezpečnosti, práva.
  c) Odliv významných slovenských vedcov a pedagógov z vysokých škôl buď do zahraničia alebo do iných sfér pracovného trhu. Pri tak výraznom finančnom podhodnotení vysokoškolských učiteľov, nielen v porovnaní so zahraničím ale aj v porovnaní s inými profesiami na Slovensku, ktoré si často ani nevyžadujú toľko tvorivosti, je akademická sloboda práve jedným z kľúčových aspektov výberu tohto povolania.
  d) Znižovanie kvality slovenských vysokých škôl, čo znásobí odliv študentov do zahraničia a dôjde tak k ďalšej degresii slovenskej spoločnosti.
  e) V prípade získania politickej moci extrémistickými stranami, bude akademické prostredie voči nim bezbranné.